

DOKTORAND: Kristoffer Berg
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det samfunnsvitenskapelige fakultet
INSTITUTT: Økonomisk institutt
FAGOMRÅDE: Samfunnsøkonomi
VEILEDERE: Paolo G. Piacquadio og Thor O. Thoresen
DISPUTASDATO: 12.08.2021
AVHANDLINGENS TITTEL: *Fair and Efficient Taxation*

Hvordan kan skattesystemet bli mer rettferdig? Med økende ulikhet og statsgjeld er skatt høyt på agendaen. Økonomer tar ofte utgangspunkt i ett bestemt rettferdighetssyn, mens denne avhandlingen studerer ulike prinsipper i skattepolitikken.

Hovedfunnet er at forskjellige prinsipper har stor betydning for skattene. Samtidig er mange ofte uenige om hva som er rettferdig. Derfor er det viktig å undersøke forholdet mellom forskjellige rettferdighetssyn og skattepolitikk. På den måten kan faktagrunnlaget være det samme for alle, mens rettferdighetssynene kan variere.

Kristoffer Berg undersøker først hvor omfordelende dagens inntektsskatt er. Se for deg å øke inntektsskatten for de rike og redusere den for de fattige. Dette reduserer ulikheten. Samtidig vil ikke hver krone tatt fra de rike nå fram til de fattige. Årsaken er at hvis noen skattlegges mer vil de jobbe og investere mindre. Dette er *kostnaden ved omfordeling*. Resultatet er at for å være enig i dagens inntektsskatt må du være villig til å ta 100 kroner fra de de rike (niende desil) selv om bare 60 kroner kommer fram til de fattige (første desil). Dagens skattesystem aksepterer dermed at 40 kroner blir borte på veien.

Samtidig må man ikke bare være opptatt av inntektsulikhet for å være enig med dagens skattepolitikk. Kvinner tjener i dag i gjennomsnitt mindre enn menn. Dette betyr at en overføring fra menn til kvinner kan redusere inntektsulikheten. For å kunne forklare hvorfor en slik overføring likevel *ikke* finner sted benytter Berg *ikke-diskriminering* som et prinsipp. Dette gjør det dyrere å omfordele mellom rike og fattige, fordi skattene må basere seg kun på inntekt, som gjør at *vridningene* blir større. Resultatet er at 10 av de 40 kronene det koster å ta fra rike og gi til fattige kommer av at dagens politikk *ikke* tillater ulik skatt for menn og kvinner.

Avhandlingen bidrar dermed med å gi ny innsikt om både omfordeling i dagens skattesystem og om hva som kan være rettferdig skattepolitikk.